

Box 45184, 104 30 Stockholm
Telefon 010-788 50 00 • registrator@ivo.se
www.ivo.se • Org.nr 202100-6537

Avdelning för verksamhetsstöd
Mattias Jalmlöv

fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till:
fi.ofa.dof.remisser@regeringskansliet.se

Remissvar SOU 2025:12

Ert diarienummer Fi2025/00457

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har som huvudsakliga uppgifter att svara för tillsyn inom hälso- och sjukvård och socialtjänst samt att svara för tillståndsprövning. Av förordningen (2013:176) med instruktion för Inspektionen för vård och omsorg framgår att ett patient- och brukarperspektiv ska genomsyra myndighetens tillsyn. IVO lämnar synpunkter på förslagen i den mån de berör myndighetens verksamhet och uppdrag.

IVO anser att utredningen lyfter flera positiva initiativ och delar bedömningen att användningen av AI kan innebära stora vinster för välfärden. AI kan bli ett viktigt verktyg för att både hälso- och sjukvård och social omsorg ska kunna klara av att leva upp till sina åtaganden. AI kan vidare öka möjligheterna att utreda och förhindra välfärdsbrottslighet och oseriösa aktörer inom vård och omsorg.

Ansvarsfull användning av AI

I enighet med kommittédirektivet vill IVO lyfta fram att det är avgörande att AI utvecklas och används på ett sätt som respekterar grundläggande värderingar om rättssäkerhet, demokrati och mänskliga rättigheter. IVO vill särskilt framhålla vikten av att AI, inom vård och omsorg, utformas från ett patient- och brukarperspektiv, till exempel vad avser delaktighet och värdighet. Vidare är det viktigt att i det fortsatta arbetet säkerställa ett tydligt ansvarutkrävande ur ett patientsäkerhetsperspektiv när AI implementeras i vård och omsorg.

Tydlig politisk styrning och förutsättningar för samverkan

IVO välkomnar förslaget om att regeringen tar tydligare ledning, till exempel genom att skapa en AI-strategi och att främja digitaliseringsperspektivet tidigt i arbetet med att utforma nya lagar och regler. IVO ser också positivt på förslagen om att tillsätta utredningar av hur offentlighets- och sekretesslagen och registerlagstiftningarna kan utformas på bästa sätt för att möta dagens behov.

IVO bedömer att det är viktigt att poängtera att samverkan kring AI redan existerar inom offentlig sektor, exempelvis genom nätverket eSAM, där myndigheter samarbetar kring digitalisering och AI. Det är därför viktigt att man i kommande

arbete utgår från vad som redan finns och fungerar samt fokuserar på att stärka och skala upp befintliga initiativ.

AI-verkstad för offentlig sektor

Förutsättningarna för olika offentliga verksamheter att investera i och utveckla AI skiljer sig åt. IVO är positiv till utredningens ambition att möjliggöra för fler att vara en del av utvecklingen. IVO efterfrågar alternativa metoder för att stötta offentlig sektors innovation, till exempel genom initiala, myndighetsspecifika medel som kan användas till utveckling efter egna behov.

IVO anser att det är viktigt att ta vara på existerande datacenter och den privata sektorns kapacitet i arbetet framåt. Den privata sektorn har redan datacenter och kapacitet att bygga och drifva fler datacenter, molninfrastruktur och AI-verkstäder. Även samverkan mellan offentlig och privat sektor bör därför beaktas som ett alternativ

Tekniken är ett medel – inte målet

En effektiv och rättssäker användning av AI kräver tillgång till högkvalitativa data och säkra förutsättningar för databehandling. Mot denna bakgrund vill IVO understryka vikten av att fortsatt prioritera digitalisering och ett datadrivet arbetssätt.

AI-kommissionens färdplan fokuserar på verktyget och trycker på att verktyget ska användas inom alla akademiska områden för att nyttor ska identifieras brett. Detta tolkar vi positivt – men ser samtidigt att det alltid finns en viss risk när det är fokus på ett verktyg och att nyttan ska komma senare.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören John Ahlberk. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Tommy Hansen, avdelningschefen Caroline Olgart Höglund och chefsjuristen Karin Lewin deltagit. IT-specialist Mattias Jalmlöv har varit föredragande.

Beslutet har godkänts elektroniskt den 4 juni 2025